

Vendégünk volt: dr. Leindler László

November 15-én hétfőn este a Herman Kollégium társalgójában dr. Leindler László matematikust láttuk vendégül, a Bolyai Intézet igazgatóját, Bizonyára sokan hallottak már róla, ha mást nem azt, hogy „hú, a Leindler...”. Iksz Ipszilón szép reményekkel teli tétékást itt és itt ekkor meg ekkor „anal”-ból úgy kirúgták, hogy... Azokhoz szól ez a néhány sor, akik többre kíváncsiak felőle, és nem tudtak eljönni a beszélgetésre.

Mire jó a matematika? Kérdéshaték sokan, s a válasz csak annyi, hogy mindenre. Vannak látványos (számítástechnika), s kevésbé látványos területek. A matematikai irodalom szűk körben terjed s ez érthető is hiszen a középiskolában tanultak nem elegendők egy-egy cikk megértéséhez. Akadémikusunk túl van a 100. publikációján, ezek közül legismertebb a TTK-s analízis házi jegyzet.

Van-e Leindler-tétel — hangzott el a kérdés.

„Eddig öt nagyobb témakörrel foglalkoztam analízisből és három olyan állítást bizonyítottam, amire később mások Leindler-tétel néven hivatkoztak. Régebben több időm volt a matematikával foglalkozni, jelenleg az erdőgyűjtés stádiumában vagyok. Hiányzik a csoportos munka, kell egy kollektíva, ami hasonló problémákkal foglalkozik. A „felek összekapcsolásával” baj van, a matematikában az egyéni munka a domináns. A „régiek” sokkal jobbak voltak. Szerintem a ma élő legnagyobb matematikus Kolmogorov.” — mondta Leindler László.

Mennyi időt foglal el a matematika az életében?

„Mostanában sajnos keveset. A munkaköröm sok időmet elrabolja. Az aspirantúra meg a két külföldi tanulmányutamat csak a tudományé volt. A külföldi matematikusok problémafelvetései igen érdekesek. Itthon nincs annyi idő rá. Sok az egyéb elfoglaltságom, az állami, társadalmi megbízatások is sok időt vesznek el a munkámtól. (A Szegedi Acta főszerkesztője dr. Leindler László). „Remélem, még újra tudom kezdeni a matematikát.” — hangzott a válasz.

Mennyit keres egy matematikus?

„Egyetemi oktató: számítógépes szakember = 1:2. Ez abból fakad, hogy az oktatók nem tudnak külön munkához jutni. A KK nagy feszültséget okoz. Számomra inkább esztétikai öröm a matematikával foglalkozni.”

Milyenek az elhelyezkedési lehetőségek?

„A számítástechnika területén nincs telítettség. Az elméleti matematikusok esetében valamivel rosszabb a helyzet. Az aspirantúra átmeneti megoldás lehet. Az elhelyezkedést figyelembe véve pesszimista vagyok, de önkölegyenek optimisták” — biztosított bennünket a tanár úr.

Milyen eszközök kellenek egy elméleti matematikusnak?

„Jó fej, papír és toll. Egy komolyabb probléma megoldásánál a jó matematikusnak el kell jutnia addig, hogy „fejben lásson”. Az egyetemi oktatás célja a kutatómunkára is alkalmas emberfők kinevelése. A kutatóvá válásnak három fázisa van. Az első: adott probléma megoldása némi segítséggel, szakirodalom megadásával, a második az, ha segítség nélkül, harmadik, ha a szakirodalmat is önállóan dolgozza fel. Kutató az akinek nem kell problémát felvetni, hanem önmaga veszi észre, hogy mi a probléma.”

Ismert, hogy ebben az évben bevezetésre kerültek a TTK-ra Fogyni érinti ez a Bolyai Intézetet?

„Kellemtlenül. A színvonal visszaesett. Az elméleti matematikus szakra már 16 ponttal be lehetett kerülni. Az eredeti cél az volt, hogy ide csak a legjobbak kerüljenek be. A kétlépcsős elválasztási rendszer a program alapján jobb szűrtöt adhat, de jelenleg csak a kétlépcsős elválasztás fordulhat használni. Elméleti matematikus szakon csökkenni fog a keretszám.”

Az elméleti matematikus szakon tanultak hol lehet hasznosítani?

„Az egyetemi képzés nem csupán konkrét képzés: csiszoltabban adja vissza a fejelet. A jövőre gondolás miatt vannak plusz anyagrézek. Képessé kell tenni az itt tanulókat arra, hogy később fejleszteni tudják a matematikát. A magyar matematikai kutatások nemzetközileg elismertek, ezért szinte „illik” matematikai kutatóintézetet fenntartani. Nem szabad azért abbahagyni, mert jelenleg nem felhasználható. Egy ország nem korlátozhatja rendeltéileg az emberek vágyait, nem utasíthatja őket arra hogy mivel foglalkozzanak.”

Körülbelül ez volt a beszélgetés lényegi része, s befejezésül álljon itt Leindler tanár úr még egy gondolata, amely mindenkihez szól, nemcsak a matematikusokhoz: „Az eredményt nagymértékben elősegíti az, ha valaki tanul. A kemény munka meghozza a gyümölcsöt.”

— KAZÉ —

Újra itthon

Bene Ferenc. Neve fogalom a magyar labdarúgásban. Sokáig pozitív később — negatív értelemben is. Frázis, hogy a szurkolók hamar felejtettek, de az ő esetében ez fájó igazság. Utolsó újpesti éveiben már sokat gúnyolták — nem lehetett felémelő érzés a lila-fehérek kiengesztelésében játszani. Öt évvel ezelőtt, 34 évesen vált meg az NB I-től. Néhány év alsóbb osztályú játék után Finnországba szerződött. Két év finn vendéglátás után újra itthon van, s az immár 39 éves Bene az NB I-be törekvő Volán játékosa.

Miért éppen a Volánt választottad, Feri?

— Nem sok választási lehetőségem volt, hisz csak nemrég jöttem haza. — választolja a 75-szörös volt válogatott labdarúgó. — A Volán hívott, s ott előtte is játszottam már, így szívesen mentem.

Finnországban hol játszottál?

— Az I. osztályú Seinjoki Sepsi '78 csapatánál.

Meanyi ideig és milyen sikerrel?

— Az idején ott májustól októberig tart, s két ilyen félévet játszottam végig. A közbeeső időszakban az MLSZ engedélyével itthon, a Pest megyei bajnokságban játszó Dömsöd igazolt le. Siker? Úgy érzem jól ment a játék ahhoz képest, hogy

teljesen ismeretlen körülmények, játékosok fogadtak.

Milyen volt a kapcsolat a közönséggel? Egyáltalán: tudták-e, ki az a Bene Ferenc?

— Magam is meglepődtem, milyen jól ismerték a sportpályafutásom adatait. Azt hiszem, hamar megszeretett a közönség, s — különösen a gyerekek körében — népszerű lettem.

Anyagiilag mennyire érte meg Finnországban játszani?

— Nem az anyagi szempont volt a döntő, amikor elfogadtam a szerződési ajánlatot hanem az, hogy újra első osztályú csapatban játszhattam. Nem mondom persze azt sem, hogy nem érte meg, mert akkor nem mondanék igazat.

Térjünk vissza a Volánhoz. Mit vársz az idei idénytől? Meddig szól a szerződésed?

— Szeretnék segíteni abban, hogy visszakerüljenek az NB I-be. A szerződésem '83 nyaráig szól.

Milyen formában, erőben érzed magad?

— Úgy érzem, hogy NB II-es szinten még hasznára lehetek a csapatnak. Ha nem így gondolnám, nem vállaltam volna itt a játékot.

Nem félsz-e a közönségtől?

— Nem. Annál többet amit én már kaptam tőlük, nem kaphatok — választolja keserűen. — Nem szabad velük foglalkozni, ez a lényeg — fejezte be nyilatkozatát a 39 éves Bene Ferenc.

BALOGH TAMÁS

TDK-eredmény

A Juhász Gyula Tanárképző-Főiskola tudományos és művészeti alkotó diákkörökének hagyományos konferenciáját november 18-án rendezték meg. A legjobbnak ítélt — s így az országos Tudományos Diákköri konferenciákra továbbított — dolgozatok szerzői a következők: **Pedagógia:** Gera Zsuzsanna, Hatvány Eörs, Benkő Ilona, Tajti Erika, Varga Ágnes és Plesovszki Zsuzsanna. **Pszichológia, köznevelés:** Pálási Károly, Csüllőgné Bogó Katalin, Csekei Csilla, Nadasdi Zoltán, Orosz Éva Andrea, Kallós Géza, Szabadkainé Markolt Bernadett és Harsányi Zsuzsa. **Tantárgypedagógia, oktatástechnológia:** Varnyu Jolán, Hadzba Gyöngyi-Sopajti Julianna, Szalai Sándor, Varga Róbert, valamint Janovák László, Csengődi Judit, Gecsei Csilla és Rabb Mária (közös dolgozattal. **Marizmus, történelem:** Lázár Mihály, Máté Zsuzsanna, Kemény Katalin és Seres Katalin (közös dolgozat), Sipos Márta. **Irodalom, esztétika, néprajz:** Kolozsi Ildikó, Fábriáné Kovács Edit, Szabó Tünde, Oláh Lajos, Fehér Erika, Berki Észter, Bartha Ilona, Balogh Gvuláné, Cséllós Irén, Balmási Sándor, Bende Orsolya és Zsiris Márta. **Nyelvészet:** Kunstar Frzsebet, Keresztes Gyöngyi, Kossa Anikó, Maksa Anna, Mile Irén, Sándor Mária, Serfözö Margit, Számel Ilona. **Biológia, természetvédelem:** Papp Sarolta és Német Ervin. **Földrajz mezőgazdaság:** Sebastyén Éva, Vancsó Ilona és Keczer Mária, Savanya Adél. **Testnevelés:** Kertész Gyöngyi, Karip Laura-Buevi István, Fábrián Imre-Nagy Mihály és Keczer Erika.

Az eredményhirdetés után emléklapokat osztottak ki a legjobbnak ítélt dolgozó alkotódiákköröknek.

Rozmányek a talapzaton

Egyet még csikordult az ágy, aztán Rozmányek föltűt:

— Hah, a szoboravatás! — hörgötte.

Órájára — mely az idő legújabb állásfoglalását tükrözte — sürűn pillantva magára kapkodta ruháit. Lesietett az utcára, ahol semmi más, csak a novemberi köd, a sötét, a léptek kopogása és a nagy, rojtosszélű zászlók csattogása. No meg a szél.

Rozmányek egészségére károsan és szenvedélyesen rágyújtott. Apró forma egyes turbók köröztek koponyájában, mint Mariboro-vinyettás darazsak. O-da-ér-ni, o-da-ér-ni, mondogatta magában. Olykor-olykor hátranézett, nem követik-e, de csak a gomolygás, a kopogás, és a csatogás. No meg a fűjás. A sarokhoz érve emhény megborzongott Gézánk. Kabátját mellé összehúzta, mint valami szereplő.

A kis téren senki. Géva címűe kettőt kopant, majd egyet csusszant. Három áru lépett ki a szemközti konvalóból. A szőrözsa minden többi irányba eltervehadt. Ók a kis tér körében találtak. Kétten kifaragtak Gézát és a kavargó nárában egy kicsiny talpazatra emeltek.

A harmadik előbe állt. Milyen szemébe nézett nárában talpazat. Súlyos kezét és bafejerte Rozmányeket:

— Szoborra avatom — mondta.

pé — em

EFI-sek az EFl-ről

(EFl=OTKI Egészségügyi Főiskola)

Az alábbi leírt monológok barátj társaságban hangzottak el. Néhány EFl-s hallgató mondta el véleményét az őket foglalkoztató gondokról, problémákról. Nem próbáljuk véleményüket értelmezni, magyarázni, általánosítani. Ezt mondták és így.

Ösztöndíj

— Budapestről megkaptuk a keretösszeget, azt elosztottuk, a VB jóváhagyta, ezután visszaküldtük Pestre. Ekkor jött egy határozat, hogy az előzőt visszavonták, ez az új a visszavonásig érvényes. Ennek alapján ismét elosztottuk az összeget — ez most történt október végén — ezt megint felküldtük Pestre, de erről még semmi nem jött vissza. Vagy elfogadják, vagy nem. Ha elfogadják, akkor utána számejtük itt, azt ismét felküldik és utána kapunk majd pénzt. Szóval november vége előtt semmiképpen sem. Tudod, azt nem értem, hogyan lehetséges az, hogy Pesten ugyanaz az iskola már régen megkapta az ösztöndíját, és Szegeden — ez a kihelyezett tagozat — még a hírt sem hallotta.

— Karácsonyra megkapjuk majd ajándékba. Most egy vasunk sincs. Előleget kaptunk ugyan, de ebből kifizettük a már kikapott csekkeket (az ebédet és a vacsorát). A kollégiumot nem tudom, hogy mikor fogjuk fizetni és miből? Miből vonják le? Persze attól nem félek, hogy nem vonják le. Ez az egész nem rajtunk múlik, és nem is az itteni vezetésen. Mi csak várhatunk. Hogy vagyunk megelégedve a jelenlegi ösztöndírendszerrel? Hát... elfogadjuk.

Kollégiumi élet

— Nagyon vigyáznak ránk. Macskakörmökkel óvnak bennünket. Nem tudom megérteni, hogy egy 19–20 éves lánynak miért kell beszámolnia itt valamiről, és egyáltalán. Mert ha én bejövök hajnali 1 körül, akkor annak a portásnak mi köze ahhoz, hogy hol voltam?

— Igen, és nálunk van ilyen, hogy 5 előtt nem kereshet senki telefonon és személyesen. Mondjuk ez ésszerű dolog, mivel nálunk együtt van az iskola és a kollégium, és furcsa lenne, ha itt emberek mászkálnának jobbra-balra. De — szóval — az is elképzelhetetlen, hogy 5 óráig engem senki nem kereshet, pedig bármilyen problémával jöhet. Ezt nem értem erre miért van szükség. egy főiskolának nevezett intézményben?

— Könnyen magyarázható ez az az — amit te is mondtál — hogy az emberek viselkedésükkel rájuk nem lehet gyakorolni hatást. mert ha valaki itt valamit megroggól, egyértelműen bennünket

vonnak felelősségre. Ezt megértem. De hogy a személyesen problémáinkba miért avatkoznak bele, azt nem tudom!

Köznevelés-kultúra

— Minden vasárnap van diszkó. Ebben ki is merült a kultúrprogram. Ezen kívül volt még a klub rendezésében diaporáma est. A mozi anyagi okok miatt nem jött össze, ugyanis az a 300 forint, ami egy hónapban kellett volna, soknak bizonyult. Különben is, az első filmet érdektelenség miatt nem tudtuk levetíteni. A kollégium meghív néha előadókat. Például a múltkor is volt Gyuláról egy szülész orvos, aki a hipnotikus szülésről tartott előadást. Ezen a héten pedig az egyik adjunktus fog előadni a családi nevelésről. Az érdeklődés különböző. attól függően, hogy melyik évfolyamnak vag a szakterületébe. Úgy érzem, a kollégium több programot tud szervezni, mint a klub. Nálunk a klubélet nem élet.

— Egyébként a diszkóhelynök árának 60%-a a diszkókocsi, 40%-a klubé. Ez a 40% csak az idén jelent tényleges bevételt, mert tavaly, sajnos, átlagban 20-an voltak a diszkóban. Így az idei bevételből kellett kifizetnünk a tavalyi előadókat. Büfénk nincs, vagyis tulajdonképpen megoldott, de a nő, akivel a szerződést kötöttük, alig van itt. Rendszeresen 2 alkalommal volt nvitva. Általában családi okokra hivatkozva nem jön. Nekünk nem ad ki üdítőt, mert fél a hirtelen ellenőrzéstől. A diszkóban a hangulat se túlságosan jó, és kevesen vannak. Nem jönnek hozánk az emberek. A Délmagyarországban mindig megjelölnék az időpontja és a JGYTF-n. a SZEFl-en is hirdetik plakáttal. Ennyi a propagandánk. A SZOTE-n nem hirdetik.

— Azt hiszed egy SZOTE-s eljön az EFl-re? Mert gyakorlaton nem vesznek rólunk tudományt. Ott vagyunk együtt, hasonló képzettségűek, végül is munkatársak kell hogy legyünk — mert egy védőnő és egy orvos elválaszthatatlan egymástól, és akkor arra nem képesek, hogy kapcsolatot teremtsenek velünk! Vagy hogy egy szigorló orvos megkérdezze, hogy, na, te mit csinálsz, és egyáltalán elképzelel-se legyen arról, hogy mi itt mit tanulunk!? Ugyan!! Gondolod, akkor eljön ide és megnéz bennünket? Álmodat már nem szövíünk magunkban. És ez nem az egyedüli problémánk. Elsőben még azt hittem, hogy megváltozott a világot és majd lesznek orvos barátaink. De nem lesznek! Szegeden nem lesznek!

— A JATE-sokban viszont kellemesen csalódtam. Azt hittem, hogy nekik is kellemes a PÉV-ek, de én ellenkezőleg. Ott beszéltek a problémák megoldásában. Érdekes, hogy nem a szakmabeliek mondják meg, mit,

hogy tegyünk, hanem bizonyos értelemben kiválallók. De végül is az köt össze bennünket, hogy diákok vagyunk. Ez pedig nagyon jó dolog. Ezért volt kiváló ötlet és rendezvény a TSÜLÖK. Ez az, amit mindenféle módon szorgalmazni kell.

— Volt egy eset a TSÜLÖK után. Meghívtak bennünket a SZOTE-sok egy ismerkedési este-re. Eljött egy fiú az ottani KISZ Bizottságról és hívta a lányokat. Először megegyeztünk egy időpontban, de ez részükről nem volt jó, így a következő héten 7 órában egyeztünk meg. Mi nagy propagandát fejtettünk ki, hogy a SZOTE-sok várnak miniket, meg minden és végül is a „testvéreink”. Elmentek a lányok és 2, azaz kettő szál fiú várta őket. Ezek után nem érzem azt, hogy nekünk kellene hozzájuk menni, és bárhová kirakni a plakátokat, hogy diszkó az EFl-n, ekkor és ekkor. Azt hiszem az is megmondandó, hogy van-e értelme ezeknek a vasárnapi bulinak.

— A közneveléssel kapcsolatban még annyit szeretnék elmondani, hogy egy ember műveltségét nem lehet azon lemérni, hogy az iskolában milyen programok vannak. Próbálom megvédeni az itteni hallgatókat, hogy nem igénytelenek ők sem, mert meghallgatják az orgona-hangversenyt, vagy elmennek színházba, vesznek TIT-bérletet és így tovább. Ennyit mindenképpen szerettem volna elmondani magam és hallgatótársaim nevében, zársként.

— Erre a beszélgetésre november első napjaiban került sor. A mai napon, november 24-én felhívtuk az EFl gazdasági igazgatóságát, és érdeklődtünk afelől, hogy kaptak-e már a hallgatók ösztöndíjat. A megkérdezett személy nem érezte illetékesnek magát ebben az ügyben, így nem nyilatkozott.

Helyesbítés

Lapunk november 8-i számának Történelem és nemzettudat című írásában szövegeztünk be Hanák professzor októberi, Szegeden megtartott előadásáról. A megjelent szövegbe, sajnálatos módon, több hiba csúszott, amiért elnézést kérünk a szerzőtől és olvasóinktól. A mondatok helyesen a következők: Nemzettudatunk első torzulásait a dualizmus korában szenvedte. (...) 1945 egy korszak végét és egy új éra kezdetét jelentette. (...) Nemzettudatunk zavaraihoz járult hozzá az a hallgatás is, amely 1945 után csaknem két évtizedig a nemzeti kérdéshez társult.

